

Stanovisko Evropského výboru regionů Sousedství a svět

(2019/C 86/16)

Hlavní zpravodaj: Hans JANSSEN (NL/ELS), starosta města Oisterwijk

Odkazy: návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci

(COM(2018) 460 final)

návrh rozhodnutí Rady o přidružení zámořských zemí a území k Evropské unii včetně vztahů mezi Evropskou unií na jedné straně a Grónskem a Dánským královstvím na straně druhé („rozhodnutí o přidružení zámoří“)

(COM(2018) 461 final)

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci (NPP III)

(COM(2018) 465 final)

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci

Pozměňovací návrh 1

(COM(2018) 460 final) 25. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Zatímco demokracie a lidská práva včetně rovnosti žen a mužů a posilování postavení žen by měly být zohledňovány po celou dobu provádění tohoto nařízení, pomoc Unie v rámci tematických programů pro lidská práva a demokracii a organizace občanské společnosti by měla mít zvláštní doplňující a dodatečnou úlohu, která vyplývá z její globální povahy a z nezávislosti akcí na souhlasu vlád a orgánů veřejné moci dotčených třetích zemí.</p>	<p>Zatímco demokracie a lidská práva včetně rovnosti žen a mužů a posilování postavení žen by měly být zohledňovány po celou dobu provádění tohoto nařízení, pomoc Unie v rámci tematických programů pro lidská práva a demokracii, organizace občanské společnosti a místní a regionální orgány by měla mít zvláštní doplňující a dodatečnou úlohu, která vyplývá z její globální povahy a z nezávislosti akcí na souhlasu vlád a orgánů veřejné moci dotčených třetích zemí.</p>

Odůvodnění

Tento návrh stanoviska se vyslovuje pro to, aby byl pro místní a regionální orgány vytvořen zvláštní, samostatný program s rozpočtem vyčleněným na rozvojovou spolupráci a také aby byly zohledňovány v rámci celého plánování programu jako příjemci, jak tomu bylo ve VFR na stávající období v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci. Ačkoli rozpočtová položka pro místní orgány v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci nebyla zcela vyčerpána, až příliš rychle se dospělo k závěru, že tato skutečnost souvisela s nedostatečnou kapacitou místních a regionálních orgánů. Podstatnější roli mohly sehrát jiné důvody, např. přísné požadavky na spolufinancování a složité postupy podávání žádostí. Tak či onak by orgány EU měly poskytnout prostor ke zlepšení, a nikoliv se rozhodnout pro přímé zrušení.

Kromě toho je stěžejní, aby i nadále existovaly nebo byly zřízeny silné mechanismy koordinace mezi občanskou společností, místními orgány a orgány EU, aby bylo možné dosahovat cílů rozvojové politiky EU a cílů udržitelného rozvoje. Proto je třeba zmínit v jedné větě v tomto článku organizace občanské společnosti a místní a regionální orgány.

Pozměňovací návrh 2

(COM(2018) 460 final) 26. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Organizace občanské společnosti by měly zahrnovat celou řadu aktérů s různými úlohami a mandáty, jež zahrnuje všechny nestátní neziskové subjekty, které jsou nestranné a nenásilné, a jejichž prostřednictvím se občané sdružují, aby sledovali společné cíle a ideály, ať již politické, kulturní, sociální nebo hospodářské. Působí na místní, národní, regionální a mezinárodní úrovni a zahrnují formální a neformální organizace ve městech i na venkově.</p>	<p>Organizace občanské společnosti by měly zahrnovat celou řadu aktérů s různými úlohami a mandáty, jež zahrnuje všechny nestátní neziskové subjekty, které jsou nestranné a nenásilné, a jejichž prostřednictvím se občané sdružují, aby sledovali společné cíle a ideály, ať již politické, kulturní, sociální nebo hospodářské. Působí na místní, národní, regionální a mezinárodní úrovni a zahrnují formální a neformální organizace ve městech i na venkově.</p> <p><i>V souladu s Evropským konsensem o rozvoji plní místní a regionální orgány klíčovou úlohu při provádění cílů udržitelného rozvoje a při koordinaci místních subjektů. Jak se uznává v Agendě 2030, všech 17 cílů má místní složku a souvisí s pravomocemi místních orgánů, a to i v případě rovnosti žen a mužů a změny klimatu.</i></p>

Odůvodnění

V návrhu Komise se o tom, jakou úlohu hrají místní orgány při navrhování, provádění a monitorování cílů udržitelného rozvoje, konkrétně nehovoří, ačkoli Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 jasně uvádí, že všech 17 cílů udržitelného rozvoje zahrnuje místní složku a souvisí s každodenní prací místních a regionálních orgánů. Nový Evropský konsensus o rozvoji z roku 2017 připomíná potřebu **lokalizace cílů udržitelného rozvoje**. Tomu odporuje skutečnost, že v novém souboru nástrojů pro vnější činnost nebyly pro místní orgány vyčleněny zvláštní finanční prostředky, což je další důvod, proč přímo obnovit rozpočtovou položku pro místní orgány.

Pozměňovací návrh 3

(COM(2018) 460 final) 29. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Je nezbytné posílit spolupráci v oblasti migrace s partnerskými zeměmi a využít výhod řádně řízené legální migrace a účinně řešit nelegální migraci. Taková spolupráce by měla přispět k zajištění přístupu k mezinárodní ochraně, řešení základních příčin nelegální migrace, posílení správy hranic a k úsilí v boji proti nelegální migraci, obchodování s lidmi a převaděčství migrantů a případně k činnostem v oblasti navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění, a to na základě vzájemné odpovědnosti a plného dodržování humanitárních závazků a závazků v oblasti lidských práv. Účinná spolupráce třetích zemí s Uníí v této oblasti by tedy měla být nedílnou součástí obecných zásad tohoto nařízení. Zvýšení soudržnosti mezi migrační politikou a politikami rozvojové spolupráce je důležité k zajištění toho, aby rozvojová pomoc pomáhala partnerským zemím řídit migraci efektivněji. Toto nařízení by mělo přispívat ke koordinovanějšímu, komplexnějšímu a strukturovanějšímu přístupu, maximalizovat synergie a uplatňovat potřebné aktivační prvky.</p>	<p>Je nezbytné posílit spolupráci v oblasti migrace s partnerskými zeměmi v úzké součinnosti s jejich místními a regionálními orgány a využít výhod řádně řízené legální migrace a účinně řešit nelegální migraci. Taková spolupráce by měla přispět k zajištění přístupu k mezinárodní ochraně, řešení základních příčin nelegální migrace, zejména pokud se jedná o zranitelné osoby, jako jsou nezletilé osoby bez doprovodu, posílení správy hranic a k úsilí v boji proti nelegální migraci, obchodování s lidmi a převaděčství migrantů a případně k činnostem v oblasti navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění, a to na základě vzájemné odpovědnosti a plného dodržování humanitárních závazků a závazků v oblasti lidských práv, mj. s ohledem na možné přijetí globálního paktu OSN o migraci. Účinná spolupráce třetích zemí s Uníí v této oblasti by tedy měla být nedílnou součástí obecných zásad tohoto nařízení. Zvýšení soudržnosti mezi migrační politikou a politikami rozvojové spolupráce je důležité k zajištění toho, aby rozvojová pomoc pomáhala partnerským zemím řídit migraci efektivněji. Toto nařízení by mělo přispívat ke koordinovanějšímu, komplexnějšímu a strukturovanějšímu přístupu na základě místních potřeb a místní situace, maximalizovat synergie a uplatňovat potřebné aktivační prvky.</p>

Odůvodnění

Migrační a rozvojová politika jsou úzce propojeny. Má-li se společná evropská migrační politika uskutečňovat v praxi, je nezbytná mezinárodní, vnitrostátní, regionální a místní spolupráce. Nezbytným předpokladem pro dosažení optimálních výsledků je přístup založený na víceúrovňové správě. Je nezbytné, aby orgány EU a vnitrostátní, regionální a místní orgány úzce spolupracovaly s místními a regionálními orgány v zemích tranzitu a s občanskou společností, sdruženími migrantů a místními komunitami v hostitelských zemích.

Pozměňovací návrh 4

(COM(2018) 460 final – Obecná ustanovení) Čl. 3 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>V souladu s odstavcem 1 má toto nařízení tyto specifické cíle:</p> <p>a) podporovat a posilovat dialog a spolupráci se třetími zeměmi a regiony v sousedství, v subsaharské Africe, Asii a Tichomoří a v Americe a Karibiku;</p> <p>b) na globální úrovni upevňovat a podporovat demokracii, právní stát a lidská práva, podporovat organizace občanské společnosti, stabilitu a mír a řešit další globální výzvy včetně migrace a mobility;</p>	<p>V souladu s odstavcem 1 má toto nařízení tyto specifické cíle:</p> <p>a) podporovat a posilovat dialog a spolupráci se třetími zeměmi a regiony v sousedství, a to i se subjekty na úrovni nižší než celostátní, v subsaharské Africe, Asii a Tichomoří a v Americe a Karibiku;</p> <p>b) na globální úrovni upevňovat a podporovat demokracii, právní stát, lidská práva, rovnost žen a mužů, podporovat organizace občanské společnosti a místní a regionální orgány, stabilitu a mír a řešit další globální výzvy včetně migrace a mobility;</p>

Odůvodnění

Pomoc a spolupráce na nižší než vnitrostátní úrovni (místní a regionální) se subjekty ze zemí sousedství (zejména v oblasti Východního partnerství), která se soustřeďuje na místní potřeby a okolnosti a je jim uzpůsobená, může v řadě případů dosáhnout lepších a inkluzivnějších výsledků a občané ji mohou pocítit silněji než v případě programů realizovaných s ústředními orgány partnerských zemí.

Pozměňovací návrh 5

(COM(2018) 460 final – Obecná ustanovení) Čl. 4 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Tematické programy zahrnují akce spojené s plněním cílů udržitelného rozvoje na globální úrovni v těchto oblastech:</p> <p>a) lidská práva a demokracie;</p> <p>b) organizace občanské společnosti;</p> <p>c) stabilita a mír;</p> <p>d) globální výzvy.</p>	<p>Tematické programy zahrnují akce spojené s plněním cílů udržitelného rozvoje na globální úrovni v těchto oblastech:</p> <p>a) lidská práva a demokracie;</p> <p>b) organizace občanské společnosti;</p> <p>c) místní a regionální orgány;</p> <p>d) stabilita a mír;</p> <p>e) globální výzvy.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Tematické programy se mohou vztahovat na všechny třetí země a zámořské země a území, jak je definováno v rozhodnutí Rady .../... (EU).</p> <p>V zájmu dosažení cílů stanovených v článku 3 jsou tematické programy založeny na intervenčních oblastech uvedených v příloze III.</p>	<p><i>Všechny tematické programy by se měly opírat o vyčleněný rozpočet.</i></p> <p>Tematické programy se mohou vztahovat na všechny třetí země a zámořské země a území, jak je definováno v rozhodnutí Rady .../... (EU).</p> <p>V zájmu dosažení cílů stanovených v článku 3 jsou tematické programy založeny na intervenčních oblastech uvedených v příloze III.</p>

Odůvodnění

Jak je uvedeno v pozměňovacím návrhu 1, tento návrh stanoviska důrazně doporučuje, aby byl pro místní a regionální orgány vytvořen zvláštní, samostatný program s rozpočtem vyčleněným na rozvojovou spolupráci, a také aby byly v rámci celého plánování programu zohledňovány jako příjemci.

Pozměňovací návrh 6

(COM(2018) 460 final – Obecná ustanovení) Čl. 4 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Akce podle tohoto nařízení se provádějí především prostřednictvím zeměpisných programů.</p>	<p>Akce podle tohoto nařízení se provádějí především prostřednictvím zeměpisných programů. <i>V příslušných případech jsou přímými příjemci zeměpisných programů také místní a regionální orgány v zemích sousedství.</i></p>

Odůvodnění

Pomoc EU místním a regionálním orgánům z partnerských zemí a spolupráce s nimi nesmí v důsledku posílení flexibility při přidělování finančních a jiných zdrojů mezi jednotlivými zeměpisnými a tematickými programy utrpět po finanční ani organizační stránce. Bylo by vhodné, aby se zeměpisné programy již předem zaměřovaly na místní a regionální orgány jako přímé příjemce.

Pozměňovací návrh 7

(COM(2018) 460 final – Obecná ustanovení) Čl. 6 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Finanční krytí uvedené v odstavci 1 se skládá z:</p> <p>a) 68 000 milionů EUR na zeměpisné programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sousedství nejméně 22 000 milionů EUR, — subsaharská Afrika nejméně 32 000 milionů EUR, — Asie a Tichomoří 10 000 milionů EUR, — Amerika a Karibik 4 000 miliony EUR; <p>b) 7 000 milionů EUR na tematické programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lidská práva a demokracie 1 500 milionů EUR, — organizace občanské společnosti 1 500 milionů EUR, — stabilita a mír 1 000 milionů EUR, — globální výzvy 3 000 milionů EUR; <p>c) 4 000 milionů EUR na akce rychlé odezvy.</p>	<p>Finanční krytí uvedené v odstavci 1 se skládá z:</p> <p>a) 68 000 milionů EUR na zeměpisné programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sousedství nejméně 22 000 milionů EUR, — subsaharská Afrika nejméně 32 000 milionů EUR, — Asie a Tichomoří 10 000 milionů EUR, — Amerika a Karibik 4 000 miliony EUR; <p>b) 7 500 milionů EUR na tematické programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lidská práva a demokracie 1 500 milionů EUR, — organizace občanské společnosti 1 500 milionů EUR, — místní a regionální orgány 500 milionů EUR, — stabilita a mír 1 000 milionů EUR, — globální výzvy 3 000 milionů EUR; <p>c) 4 000 milionů EUR na akce rychlé odezvy.</p>

Odůvodnění

V souladu s výše uvedenými pozměňovacími návrhy je třeba důrazně doporučit, aby byla přiměřená část dostupného rozpočtu pro zeměpisné programy vyčleněna přímo na programy s místními a regionálními orgány (nebo pro tyto orgány), jako je tomu v případě nástroje pro rozvojovou spolupráci ve VFR na období 2014–2020. Navrhovaná částka (500 milionů EUR) vychází ze stávajícího rozdělení rozpočtové položky pro organizace občanské společnosti – místní orgány (66,16 % pro organizace občanské společnosti, 22,05 % pro místní orgány, 10,4 % pro poskytování informací a zvyšování povědomí o rozvojové problematice a 1,39 % pro podpůrná opatření (období 2018–2020)) a musí být samozřejmě pečlivě vypočítána s ohledem na míru čerpání současného rozpočtu ze strany místních orgánů a také s ohledem na řadu dalších faktorů.

Pozměňovací návrh 8

(COM(2018) 460 final – Obecná ustanovení) Čl. 8 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Unie se snaží podporovat, rozvíjet a upevňovat zásady demokracie, právního státu a dodržování lidských práv a základních svobod, na nichž je založena, a to prostřednictvím dialogu a spolupráce s partnerskými zeměmi a regiony.</p>	<p>Unie se snaží podporovat, rozvíjet a upevňovat zásady demokracie na všech úrovních správy, právního státu, rovnosti žen a mužů a dodržování lidských práv a základních svobod, na nichž je založena, a to prostřednictvím dialogu a spolupráce s partnerskými zeměmi a regiony.</p>

Odůvodnění

Demokracie na nižší než celostátní úrovni by měla patřit mezi hlavní zásady, protože na místní a regionální úrovni mohou občané demokracii pociťovat nejběžprostředněji. Mezi klíčové zásady by měla být zařazena i rovnost žen a mužů.

Pozměňovací návrh 9

(COM(2018) 460 final) Čl. 11 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Programování pro zeměpisné programy poskytuje zvláštní, přizpůsobený rámec pro spolupráci, který vychází z:</p> <p>a) potřeb partnerů určených na základě zvláštních kritérií s přihlédnutím k počtu obyvatel, chudobě, nerovnosti, lidskému rozvoji, hospodářské a environmentální zranitelnosti a odolnosti státu a společnosti;</p> <p>b) schopností partnerů vytvářet finanční zdroje a mít k nim přístup a jejich absorpčních kapacit;</p> <p>c) závazků partnerů a jejich plnění posuzovaného na základě kritérií, jako je politická reforma a hospodářský a sociální rozvoj;</p> <p>d) potenciálního dopadu financování z prostředků Unie v partnerských zemích a regionech;</p> <p>e) schopnosti a závazku partnera prosazovat společné zájmy a hodnoty a podporovat společné cíle a mnohostranné aliance a také pokrok v prioritách Unie.</p>	<p>Programování pro zeměpisné programy poskytuje zvláštní, přizpůsobený rámec pro spolupráci, který vychází z:</p> <p>a) potřeb partnerů určených na základě zvláštních kritérií s přihlédnutím k počtu obyvatel, chudobě, nerovnosti, lidskému rozvoji, hospodářské a environmentální zranitelnosti a odolnosti státu a společnosti;</p> <p>b) schopností partnerů vytvářet finanční zdroje a mít k nim přístup a jejich absorpčních kapacit;</p> <p>c) závazků partnerů a jejich plnění posuzovaného na základě kritérií, jako je politická reforma a hospodářský a sociální rozvoj, a jejich ochota zapojit se se svými místními a regionálními orgány do navrhování, provádění a monitorování programů;</p> <p>d) potenciálního dopadu financování z prostředků Unie v partnerských zemích a regionech, a to i v podobě menších projektů přístupných rovněž místním a regionálním subjektům;</p> <p>e) schopnosti a závazku partnera prosazovat společné zájmy a hodnoty a podporovat společné cíle a mnohostranné aliance a také pokrok v prioritách Unie.</p>

Odůvodnění

V navrhovaném článku 11 se již uvádí, že „všechny akce jsou v nejvyšším možném rozsahu založeny na dialogu mezi Unií, členskými státy a dotčenými partnerskými zeměmi, včetně vnitrostátních a místních orgánů...“, což je dobré východisko, ale zdá se důležité doplnit, že zásady programování rovněž silně vybízejí k zapojení místních a regionálních orgánů (a jiných zúčastněných stran) do navrhování, provádění a monitorování programů (rovněž s ohledem na zásady subsidiarity a proporcionality). Výslovná zmínka je zvláště důležitá pro činnost v zemích, kde je zapojení místních a regionálních orgánů omezené nebo zcela chybí.

Kromě toho má mimořádný význam, aby byly prostředky v rámci programování přístupné místním a regionálním orgánům všech druhů a velikostí, včetně orgánů ve venkovských oblastech, jakož i ve středně velkých městech, protože všechny působí na tomtéž území a potřebují spolupracovat, aby dosáhly udržitelného (místního) rozvoje (jak je vysvětleno v územním přístupu EU k místnímu rozvoji).

V souladu s tím by nový nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci měl rovněž vedle velmi rozsáhlých projektů podporovat a financovat menší projekty (např. na základě stávajících partnerství mezi městy nebo jiných partnerství na nižší než celostátní úrovni nebo partnerství mnoha zúčastněných stran) a dále usnadnit posilování kapacit místních a regionálních orgánů, aby byly všechny druhy místních a regionálních orgánů schopné svou prací přispívat k udržitelnému rozvoji.

Pozměňovací návrh 10

(COM(2018) 460 final – hlava II, kapitola III) Čl. 22 odst. 7

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Spolupráce mezi Unií a jejími partnery může mít mimo jiné formu:</p> <p>[...]</p> <p>b) opatření administrativní spolupráce, jako jsou partnerství mezi veřejnými institucemi, místními orgány, vnitrostátními veřejnými subjekty nebo soukromoprávními subjekty pověřenými výkonem veřejné služby v členském státě a subjekty partnerské země nebo regionu, jakož i opatření spolupráce se zapojením odborníků z veřejného sektoru členských států a jejich regionálních a místních orgánů;</p>	<p>Spolupráce mezi Unií a jejími partnery může mít mimo jiné formu:</p> <p>[...]</p> <p>b) opatření administrativní spolupráce, jako jsou partnerství mezi veřejnými institucemi, místními orgány, vnitrostátními veřejnými subjekty nebo soukromoprávními subjekty pověřenými výkonem veřejné služby v členském státě a subjekty partnerské země nebo regionu, jakož i opatření spolupráce se zapojením odborníků z veřejného sektoru členských států a jejich regionálních a místních orgánů, zejména prostřednictvím mechanismu TAIEX a programu SIGMA;</p>

Odůvodnění

Výslovné zmínění mechanismu TAIEX a programu SIGMA by přispělo ke skutečnému využívání velice efektivních nástrojů technické pomoci na všech úrovních správy.

Příloha II: Oblasti spolupráce pro zeměpisné programy

Pozměňovací návrh 11

(COM(2018) 460 final, Příloha II) Část A bod 1 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
posílení demokracie a demokratických procesů, správy věcí veřejných a dohledu, včetně transparentních a důvěryhodných volebních procesů;	posílení demokracie a demokratických procesů, správy věcí veřejných a dohledu na celostátní i nižší úrovni , včetně transparentních a důvěryhodných volebních procesů na těchto úrovních ;

Odůvodnění

Evropský konsensus o rozvoji, který byl dohodnut EU a jejími členskými státy v roce 2017, vyzývá regionální a místní orgány, aby kontrolovaly rozhodovací proces a aktivně se ho účastnily (bod 83).

Zástupci Evropského výboru regionů se zúčastnili volebních pozorovatelských misí na místní i regionální úrovni, což přispívá k posílení a kvalitě demokratických procesů.

Pozměňovací návrh 12

(COM(2018) 460 final, Příloha II) Část A bod 2 písm. l)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
podpora místních orgánů v zájmu lepšího poskytování základních služeb na úrovni měst a rovného přístupu k potravinovému zabezpečení a dostupnému a důstojnému bydlení za přiměřenou cenu a zlepšení kvality života zejména pro osoby žijící v neoficiálních osadách a slumech;	podpora místních a regionálních orgánů v zájmu lepšího poskytování základních služeb na jejich úrovni a rovného přístupu k potravinovému zabezpečení a dostupnému a důstojnému bydlení za přiměřenou cenu a zlepšení kvality života zejména pro osoby žijící v neoficiálních osadách a slumech;

Odůvodnění

Tento článek navrhuje podporovat místní orgány s cílem zlepšit poskytování základních služeb na úrovni měst. Je důležité jasně uvést, že cílem NDICI je pracovat s celým „systémem měst“. Města jsou pouze jednou ze složek systému místní správy v jednotlivých státech: požadavky týkající se rozvoje ve třetích zemích musí být v odpovědnosti vnitrostátní úrovně a prováděny na místní úrovni, a to napříč různými správními úrovněmi, společenstvími a občanskou společností. Je to rovněž v souladu s územním přístupem Komise k místnímu rozvoji, v němž je kladen důraz na skutečnost, že místní a regionální orgány často hrají na svém území koordinační roli, neboť vedou konzultace a spolupracují se soukromým sektorem, organizacemi občanské společnosti, vysokými školami, vzdělávacími institucemi a jinými úrovněmi správy.

Příloha III: Oblasti zásahu pro tematické programy

Pozměňovací návrh 13

(COM(2018) 460 final, příloha III) Vložit nový bod 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>3. OBLASTI ZÁSAHU PRO MÍSTNÍ A REGIONÁLNÍ ORGÁNY</p> <p><i>Posílení role místních a regionálních orgánů jako aktérů rozvoje prostřednictvím:</i></p> <p>a) <i>posílení pravomocí místních a regionálních orgánů, zejména prostřednictvím mezinárodních partnerství mezi evropskými místními a regionálními orgány a orgány partnerských zemí s cílem provádět Agendu 2030 vyčleněním zvláštních finančních prostředků za účelem posílení jejich kapacit v oblasti správy věcí veřejných a schopnosti zapojit se do politického dialogu s celostátními orgány a podporovat procesy decentralizace;</i></p> <p>b) <i>podpory decentralizované spolupráce pro rozvoj ve všech jejích formách;</i></p> <p>c) <i>zvyšování způsobilosti sítí, platforem a aliancí místních a regionálních orgánů v Evropě a zemích Jihu za účelem zajištění věcného a průběžného politického dialogu v oblasti rozvoje a podpory demokratické správy věcí veřejných, zejména prostřednictvím územního přístupu k místnímu rozvoji;</i></p> <p>d) <i>zvýšení interakce s evropskými občany v otázkách rozvoje (zlepšování informovanosti, sdílení znalostí, angažovanost), zejména pokud jde o cíle udržitelného rozvoje, rovněž v členských státech a kandidátských zemích a u potenciálních kandidátů.</i></p>

Odůvodnění

Způsoby zapojení místních a regionálních orgánů do evropských programů po ukončení fáze programování je ještě třeba vyjasnit, stejně jako to, jak budou konzultovány ohledně priorit zeměpisných programů. Doplněním zvláštní oblasti zásahu pro místní a regionální orgány budou odstraněny pochybnosti o tom, zda bude této cílové skupině/těmto příjemcům/těmto partnerům věnována dostatečná pozornost při zavádění těchto politik do praxe.

V jednotlivých návrzích „Sousedství a svět“ není výslovně uvedena přidaná hodnota decentralizované spolupráce (tj. mezinárodního partnerství mezi místními a regionálními orgány). Decentralizovaná spolupráce byla v rámci nového konsensu o rozvoji z roku 2017 uznána evropskými orgány a členskými státy jako nástroj pro rozvoj. Jedná se skutečně o účinný nástroj pro zvýšení kapacity místních a regionálních orgánů z partnerských zemí EU plánovat a poskytovat služby a zlepšovat kvalitu decentralizačních reforem. Tento typ mezinárodní spolupráce existuje již desítky let a je do něj zapojeno mnoho evropských místních a regionálních orgánů. Decentralizovaná spolupráce by neměla být chápána jako partnerství s omezeným tematickým záběrem (např. dodávky vody, nakládání s odpady, plánování měst), neboť má potenciál posílit širší rámec veřejné správy. Pilíř zeměpisných programů by rovněž měl poskytnout prostor pro tyto činnosti.

Pozměňovací návrh 14

(COM(2018) 460 final, příloha III) Bod 4 Oblasti intervence týkající se globálních výzev

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>D. PARTNERSTVÍ</p> <p>1. Posílení role místních orgánů jako aktérů rozvoje prostřednictvím:</p> <p>a) zvyšování způsobilosti sítí, platforem a aliancí místních orgánů v Evropě a zemích Jihu za účelem zajištění věcného a průběžného politického dialogu v oblasti rozvoje a podpory demokratické správy věcí veřejných, zejména prostřednictvím územního přístupu k místnímu rozvoji;</p> <p>b) zvýšení interakcí s evropskými občany v otázkách rozvoje (zlepšování informovanosti, sdílení znalostí, angažovanost), zejména pokud jde o cíle udržitelného rozvoje, rovněž v Unii, kandidátských zemích a potenciálních kandidátských zemích.</p>	

Odůvodnění

Jelikož se v pozměňovacím návrhu 13 doplňuje zvláštní oblast zásahu pro místní a regionální orgány, vypouštějí se tyto orgány z oblasti intervence pro globální výzvy.

Návrh týkající se NPP III

Pozměňovací návrh 15

(COM(2018) 465 final) Článek 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>5. Komise po dohodě s členskými státy rovněž podnikne nutné kroky k zajištění toho, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do určování specifických cílů, jež jsou sledovány poskytováním pomoci podle tohoto nařízení.</p>

Odůvodnění

Jelikož nástroj NPP III bude mít za specifický cíl posílení účinnosti veřejné správy a podporu strukturálních reforem a řádné správy věcí veřejných na všech úrovních, měly by být do strategického plánování zapojeny místní a regionální orgány. Komisi by rovněž měla stanovit *ad hoc* prováděcí postupy, jež umožní využívat nástroje TAIEX a Twinning ke spolupráci mezi místními a regionálními orgány členských států a kandidátských a potenciálních kandidátských zemí.

Pozměňovací návrh 16

(COM(2018) 465 final) Čl. 9 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Až 3 % finančního krytí se orientačně přidělí na programy přeshraniční spolupráce mezi příjemci uvedenými v příloze I a členskými státy v souladu s jejich potřebami a prioritami.	Až 3 % finančního krytí se orientačně přidělí na programy přeshraniční spolupráce mezi příjemci uvedenými v příloze I a členskými státy v souladu s jejich potřebami a prioritami a včetně podpory pro budování kapacit na místní a regionální úrovni.

Odůvodnění

Budování kapacit na místní a regionální úrovni by mělo být jednou z priorit, kterou je třeba zohlednit při přidělování finančních prostředků.

Pozměňovací návrh 17

(COM(2018) 465 final) Příloha II

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	f) Podpora správy na místní a regionální úrovni a posilování kapacit místních a regionálních orgánů v oblasti plánování a správy.

Odůvodnění

Tato tematická priorita by neměla být uvedena pouze v rámci poskytování pomoci v oblasti přeshraniční spolupráce.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ****Úvodní připomínky**

- se zájmem bere na vědomí návrhy Komise ohledně VFR na období 2021–2027, včetně návrhů v okruhu „Sousedství a svět“, zejména pak návrhy týkající se nového nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) a prodloužení trvání nástroje předvstupní pomoci (NPP) v podobě nástroje NPP III;
- vítá, že se má navrhovaný rozpočet na vnější činnost Evropské unie zvýšit (až na 123 miliard EUR ve srovnání s 94,5 miliardami EUR v období 2014–2020), což se rovná asi 10 % celkového VFR (podle návrhu). Považuje tuto částku za bezprostředně potřebnou s ohledem na celosvětové výzvy a zdůrazňuje, že je nutné považovat toto navýšení za minimum v rámci současných jednání o VFR;
- oceňuje záměr Komise dosáhnout větší soudržnosti, jednotnosti a flexibility v oblasti vnější činnosti EU s ohledem na celosvětové výzvy, jako je změna klimatu a rozsáhlá urbanizace a sociální a hospodářská nestabilita, které vyžadují vícerozměrná a komplexní řešení a přístupy;
- je potěšen tím, že má být zvýšena účinnost spojením několika nástrojů vnější činnosti do navrhovaného nástroje NDICI za účelem dosažení cílů udržitelného rozvoje a budování odolnosti, v souladu se stanoviskem COR-2017-03666, poukazuje však na to, že vše bude záležet na tom, jak budou současné návrhy realizovány v praxi – za všech okolností je třeba předejít tomu, aby se rozšiřovala propast mezi politikou a prováděním (tj. podmínky nebyly upravovány tak, aby byly flexibilnější);

5. konstatuje, že místní a regionální orgány jsou součástí pilíře globálních výzev navrhovaného nástroj NDICI a jsou rovněž uvedeny v „regionální“ části zeměpisného pilíře. Rád by od ostatních orgánů EU obdržel ujištění, že místní a regionální orgány skutečně získají snadný přístup k těmto programům a rozpočtům;

6. souhlasí s tím, že zásadní význam pro rozvoj mají podpora investic zaměřených na vytváření pracovních míst a posílení úlohy soukromého sektoru, a vítá tudíž sdělení s názvem Sdělení o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost: posunout naše partnerství pro investice a zaměstnanost na další úroveň, jehož cílem je pomoci v Africe vytvořit 10 milionů pracovních míst;

7. zdůrazňuje, že zapojení a vyčlenění zvláštních finančních prostředků pro místní a regionální úrovně správy ve třetích zemích pomůže podpořit rozvoj na místní úrovni, a přispěje tedy k tomu, aby EU dosáhla svých cílů;

8. vítá prodloužení doby trvání nástroje předvstupní pomoci (neboli NPP III) jakožto významného a účelného nástroje a oceňuje, že NPP III bude mít specifické cíle spočívající v posílení účinnosti veřejné správy a podpoře strukturálních reforem a řádné správy věcí veřejných na všech úrovních a že bude podporovat územní a přeshraniční spolupráci;

Výhrady a příležitosti

9. domnívá se, že spojení několika nástrojů vnější činnosti do jednoho nástroje NDICI představuje výzvu i příležitost, a zdůrazňuje, že nástroj NDICI by měl i nadále sloužit dlouhodobým cílům v oblasti rozvoje, jež dříve sledoval Evropský rozvojový fond;

10. je znepokojen tím, že s tím, jak se vnější činnost stále více přiděluje na základě zeměpisných hledisek, může být obtížnější nebo méně zjevné pro místní a regionální orgány získat přístup k financování, a to v závislosti na strategiích jednotlivých zemí, které zatím nejsou známy. Vyjadřuje znepokojení nad tím, že větší využívání strategií a programování ze strany jednotlivých zemí vycházejících z klíčových priorit a strategických investic do infrastruktury povede k tomu, že bude větší důraz kladen na příjemce na vnitrostátní úrovni a popřípadě bude méně pozornosti věnováno rozhodování a zapojení mnoha zúčastněných stran ve všech fázích programování;

11. zdůrazňuje význam toho, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do přípravy strategií a programování a do provádění programování a aby byly rámce pro monitorování a hodnocení vypracovány na místní úrovni. Tím by se zajistilo, aby byla pomoc zaměřena na potřeby uchazečů, a to i na místní a regionální úrovni. Přidělování finančních prostředků na základě výsledků by mělo zohledňovat pokrok v oblasti decentralizačních reforem a místní demokracie/řádné správy věcí veřejných na všech úrovních;

12. s politováním konstatuje, že vyčleněná rozpočtová položka pro místní orgány, která je k dispozici v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci, má být podle návrhu v příštím období VFR zrušena, a žádá, aby bylo podrobněji vysvětleno, proč má být tento vyhrazený rozpočet zrušen navzdory mnoha dobrým zkušenostem v rámci programů/grantů pro místní orgány. Požaduje, aby byl tento rozpočet obnoven;

13. zdůrazňuje, že ačkoliv rozpočtová položka pro místní orgány v rámci nástroje pro rozvojovou spolupráci nebyla zcela vyčerpána, až příliš rychle dospělo k závěru, že tato skutečnost souvisela s nedostatečnou kapacitou místních a regionálních orgánů. Podstatnější roli totiž mohly sehrát jiné důvody, jako jsou přísné požadavky na spolufinancování a složité postupy podávání žádosti. Vyzývá orgány EU, aby poskytly prostor pro zlepšení přístupnosti této rozpočtové položky místo toho, aby se rozhodly pro její přímé zrušení;

14. je připraven podělit se v nadcházejících měsících o různé (dobré i špatné) zkušenosti členů Výboru regionů se současnou rozpočtovou položkou pro místní orgány s ostatními orgány EU;

15. je připraven usnadňovat dialog a spolupráci s místními a regionálními orgány v zemích procesu rozšíření a v zemích sousedství, a to prostřednictvím stávajících orgánů a platform (ARLEM, CORLEAP, smíšené poradní výbory a pracovní skupiny a strategická partnerství Evropské komise se sdruženími místních a regionálních orgánů, včetně platformy CEMR), a tím přispět k dosažení cílů uvedených v nařízeních o nástrojích NDICI a NPP. Podtrhuje, že vzájemné akce a programy mezi evropskými místními a regionálními orgány a orgány ze zemí mimo EU, jako je iniciativa z Nikósie pro budování kapacit v libyjských obcích, dokládají míru, v jaké může spolupráce mezi místními a regionálními orgány podporovat stabilitu a prosperitu v našem sousedství;

16. vyzývá orgány EU, aby bez ohledu na výsledky zachovaly dostupnost finančních prostředků pro místní a regionální orgány všech druhů a velikostí, včetně orgánů ve venkovských oblastech, jakož i ve středně velkých městech, jelikož se jedná o střediska udržitelného a inkluzivního růstu a inovací, a tudíž aby byl v oblasti místního rozvoje uplatňován územní přístup EU;

17. vyzývá k tomu, aby nový nástroj NDICI rovněž podporoval a financoval menší projekty (např. na základě stávajících partnerství mezi městy nebo jiných partnerství na nižší než celostátní úrovni nebo partnerství mnoha zúčastněných stran) a dále usnadnil posilování kapacit místních a regionálních orgánů, aby byly lépe schopny zastávat svou koordinační úlohu v oblasti územního rozvoje a posilovat vazby mezi městy a venkovem;

18. naléhavě vyzývá normotvůrce EU, aby přijali navrhované nástroje (tj. NDICI a NPP III) s cílem dále posílit strategickou podporu místních a regionálních orgánů a demokracie na nižší než celostátní úrovni. Větší podpora místní demokracie by zvýšila viditelnost opatření EU tím, že by přiblížila reformní proces občanům a pevněji by zakotvila odpovědnost za reformní proces v partnerských zemích;

19. konstatuje, že dalším důvodem, proč soustavně podporovat a posilovat pravomoci místních a regionálních orgánů, je to, že 65 % cílů udržitelného rozvoje nelze dosáhnout bez aktivního zapojení místních a regionálních orgánů;

20. zdůrazňuje, že decentralizovaná spolupráce pro rozvoj (ve všech formách) je v tomto směru významným nástrojem, jak uznaly evropské orgány a členské státy v konsensu EU o rozvoji. Žádá, aby tato úloha a nástroj byly v nástroji NDICI výrazněji zohledněny;

21. naléhavě vyzývá k tomu, aby byly sledovány a dosaženy specifické politické cíle pro spolupráci mezi EU a zeměmi sousedství, přestože došlo ke spojení dříve samostatných nástrojů. Zejména pomoc EU místním a regionálním orgánům z partnerských zemí a spolupráce s nimi nesmí v důsledku posílené flexibility při přidělování finančních a jiných zdrojů mezi jednotlivými zeměpisnými a tematickými programy utrpět po finanční ani organizační stránce;

22. je zklamán tím, že činnosti v rámci programů TAIEX, Twinning a Sigma byly v první řadě využívány k prospěchu ústředních orgánů zemí, které byly příjemci, zatímco všechny kapitoly *acquis* mají (ne)přímou spojitost s místními a regionálními orgány (či jejich pravomocemi), jež mají skvělé předpoklady pro to, aby díky svému přímému kontaktu s veřejností účinně předávaly informace, zejména v zemích, jež jsou příjemci NPP III, o výhodách vstupu do EU a přínosech a zárukách, které EU nabízí všem svým občanům. Vítá skutečnost, že bylo v nařízení o NDICI výslovně zmíněno využívání twinningových programů na ústřední a na místní a regionální úrovni, očekává však, že budou na těchto úrovních využívány také další nástroje, jako například TAIEX a SIGMA;

Návrhy a doporučení

23. vybízí Komisi, aby ve všech případech zajistila, že proběhnou náležitě konzultace s příslušnými zúčastněnými stranami, včetně místních a regionálních orgánů, a že tyto orgány budou mít včas přístup k příslušným informacím, které jim umožní sehrát významnou úlohu během procesu navrhování, provádění a souvisejícího monitorování programů;

24. důrazně doporučuje, aby byl pro místní a regionální orgány vytvořen zvláštní, samostatný program s vyčleněným rozpočtem na rozvojovou spolupráci a také aby byly zohledňovány v rámci celého plánování programů jako příjemci;

25. vyzývá orgány EU, aby zajistily, že místní a regionální orgány budou dostatečně vybaveny k tomu, aby byly schopné přenést cíle udržitelného rozvoje na místní úroveň, a aby tuto agendu výslovně uvedly v nařízeních, jimiž se tyto nástroje zřizují. Dále by také pomohlo, kdyby se význam této agendy odrazil i v nadcházejících rozpočtových specifikacích;
26. vyzývá Komisi, aby stanovila *ad hoc* prováděcí postupy, jež umožní využívat nástroje TAIEX a Twinning ke spolupráci mezi místními a regionálními orgány členských států a partnerských zemí;
27. vítá iniciativu Evropské komise mající za cíl provést hodnocení podpory EU místním orgánům v regionech procesu rozšíření a sousedství v období 2010–2018 a doporučuje, aby zkušenosti z regionálních programů/projektů podporujících místní orgány, jako jsou nástroj pro místní správu, Starostové a primátoři pro hospodářský růst (Mayors for Economic Growth) a Pakt starostů a primátorů – východ (Covenant of Mayors East), byly využity k vytvoření podobné podpory pro místní a regionální orgány v ostatních regionech;
28. vítá, že „podpora správy na místní a regionální úrovni a posilování kapacit místních a regionálních orgánů v oblasti plánování a správy“ figuruje mezi tematickými prioritami pro poskytování pomoci v oblasti přeshraniční spolupráce (příloha III), a žádá, aby tatáž tematická priorita byla začleněna do přílohy II nařízení o NPP III.

V Bruselu dne 6. prosince 2018.

předseda
Evropského výboru regionů

Karl-Heinz LAMBERTZ
